

Diskriminazzjoni fuq il-post tax-xogħol

Renee Laiviera
Kummissarju għall-Ugwaljanza

Nisimgħu u naqraw dwar diskriminazzjoni fuq il-post tax-xogħol. Qed insiru aktar konxji mid-drittijiet tagħna li nkunu stmati b'rispett speċjalment meta, għal hafna minna, is-siġhat li ngħaddu fuq il-post tax-xogħol spiss huma itwal minn dawk li ngħaddu fil-ħajja privata tagħna.

Id-diskriminazzjoni tista' tkun abbażi ta' elementi differenti imma se nillimita ruhi għal diskriminazzjoni abbażi ta' sess fuq il-post tax-xogħol jiġifieri għax persuna tkun mara jew raġel jew minħabba responsabbiltajiet familjari.

Biex nagħti eżempju, min jimpjega jiddeciedi li dawk il-ħaddiema li jiehdu ħsieb l-ulied ma jingħatawx opportunitajiet ta' taħriġ avolja jkun haqqhom u jippromettu. Minħabba li huma n-nisa li generalment jaqgħu taht din il-kategorija, allura b'din id-deċizzjoni tkun qed issir diskriminazzjoni kontra dawn in-nisa. Dan imur kontra dak li tghid il-liġi dwar il-Promozzjoni tal-Ugwaljanza li tagħti poter lill-Kummissjoni Nazzjonali għall-Promozzjoni tal-Ugwaljanza (NCPE) li tisma' każijiet bħal dawn.

Kull sena l-NCPE tippubblika rapport fejn tagħti tagħrif dwar l-ilmenti li tirċievi mingħand nisa u rġiel f'dan ir-rigward. Din is-sena per eżempju waqt il-Konferenza Annwali li saret xi granet ilu, ħarep li matul l-2012 kien hemm 11-il ilment ta' dan it-tip, disgħa minn ħaddiema nisa u tnejn minn ħaddiema rġiel.

Interessanti tqabbel l-istatiska ta' dawn l-aħħar erba' snin. Jidher li l-ogħla numru ta' ilmenti li dahlu kien fl-2009 meta tela' għal 27 (22 mara u 5 irġiel). Dan niżel għal 10 fl-2010 (9 nisa u raġel), għal tmienja fl-2011 (7 nisa u raġel) u tela' għal 11 (9 nisa u żewġt irġiel) is-sena li għaddiet.

Raġunijiet jistgħu jvarjaw. Jekk irridu nkunu ottimisti ngħidu li anke jekk in-numru żdied is-sena l-oħra xorta inqas sew mill-ilmenti li waslu fl-2009. Imma jekk inkunu realistiċi nammettu li hafna ħaddiema ma jirrappurtawx każijiet ta' diskriminazzjoni. U dan mhux Malta biss imma anki f'pajjiżi oħra.

Biex nifhmu aħjar x'jistgħu jkunu r-raġunijiet għax hawn rappurtagġ baxx, l-NCPE għamlet studju dwar 'In-Nuqqas ta' Rappurtagġ ta' incidenti diskriminatorji f'Malta'.

Minn dawk li ġew intervistati, hafna jhossu li mhu se jaslu mkien jekk jirrappurtaw, oħrajn jibzġhu li jinkixfu u s-sitwazzjoni ssir aghar; oħrajn jisthu u jhossuhom skomdi speċjalment f'kazijiet ta' fastidju sesswali; oħrajn jaħsbu li jekk jitkellmu jirriskjaw li jitilfu l-impieg; uħud lanqas jafu li għandhom dritt jirrappurtaw; nuqqas ta' fiduċja fis-sistema tista' tkun raġuni oħra għax persuna ma titkellimx; taħseb li xorta kollox se jibqa' kif ikun jekk ma jsirx aghar; oħrajn qalu li ma sabux min jgħinhom biex jagħmlu rapport u bdew jibzġhu li jiġu *bullied*.

Waqt li l-NCPE tirrikonoxxi li hemm bżonn ta' aktar għarfien dwar kif il-liġi tipprotegi l-ħaddiema minn diskriminazzjoni fuq il-post tax-xogħol, tagħraf ukoll li l-postijiet tax-xogħol għandhom jagħmlu l-almu tagħhom biex mhux biss jimxu mal-liġi imma anke jmorru oltre. Dan qed tagħmlu permezz tal-ghotja taċ-ċertifikat tal-*Equality Mark* (Marka tal-Ugwaljanza) lil dawk il-kumpaniji li jaddottaw l-ugwaljanza bejn is-sessi bħala wieħed mill-valuri ewlenin tagħhom. Jaraw ukoll li l-ażjenda tibbaża t-tmexxija tagħha fuq irrikonoxximent u l-promozzjoni tal-potenzjal tal-impjegati kollha irrispettivament mis-sess tagħhom jew jekk għandhom jew m'għandhomx responsabbiltajiet tal-familja.

Is-sena li għaddiet kienu 19-il kumpanija li ħadu l-*Equality Mark* li jirrappreżentaw 2,021 impjegat. Dan ifisser li b'kollox it-total hu ta' 51 kumpanija/entità li jirrappreżentaw 15,253 ħaddiem. Hemm oħrajn li qed jgħaddu mill-proċess biex huma wkoll jirbħu dan l-*award*.

L-NCPE tawgura li aktar azzjendi jipparteċipaw f'din l-iskema fil-futur qrib biex kemm jista' jkun tonqos id-diskriminazzjoni minn fuq il-postijiet tax-xogħol għall-ġid tal-ħaddiema kif ukoll tal-kumpanija.